

ใบความรู้ ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างสรรค์งานดนตรีอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ดนตรีกับการสร้างสรรค์และทักษะดนตรี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี
รายวิชา ศ๒๒๑๐๑ รหัสวิชา ศิลปะ(ดนตรี-นาฏศิลป์) ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรี

๑. วิธีชีวิตกับการสร้างสรรค์ทางดนตรี

๑.๑ ดนตรีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (domestic music) เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบการละเล่น เพลงที่ใช้ในงานประเพณี ไปจนถึงเพลงรักที่มีเนื้อหาในการเกี่ยวพาราสี้นอกจากนี้ยังรวมถึงเพลงขับร้องระหว่างการทำงานหรือสะท้อนวิถีชีวิตของอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงของชาวเรือ ไปจนถึงเพลงลำตัดในสมัยโบราณ การดัดค้นธนูเพื่อล่อกวางเรนเดียร์ให้ออกมาจนวิวัฒนาการกลายมาเป็นเครื่องดนตรี

๑.๒ ดนตรีใช้ประกอบพิธีกรรม (Ritual music) มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความรู้ร่วมที่มีต่อพิธีและสร้างบรรยากาศที่สงบ เช่น เพลงสวด ของศาสนาคริสต์ในยุคกลาง ซึ่งเป็นดนตรีที่ไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อความบันเทิงและความไพเราะ หากแต่มีไว้เพื่อทำให้คำสวดมีพลังยิ่งขึ้นและทำให้พิธีมีความศักดิ์สิทธิ์

๒. เทคโนโลยีกับการสร้างสรรค์งานดนตรี

เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี ทั้งยังก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในหลายมิติ ในศตวรรษที่ ๑๖ เมื่อเทคโนโลยีทางการพิมพ์เริ่มเป็นที่แพร่หลาย สิ่งพิมพ์ทางดนตรีถูกผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้ผู้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงผลงานทางดนตรีในวงกว้างขึ้นหลังจากที่ถูกจำกัดอยู่ในแวดวงของนักบวชและชนชั้นสูงมาเป็นเวลานาน

๔. ศาสนากับการสร้างสรรค์งานดนตรี

นับเป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ ซึ่งนอกจากความเชื่อในการนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติแล้ว มนุษย์ยังมีความเชื่อและศรัทธาในศาสนา ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาก็มีการสร้างสรรค์เพื่อนำมาใช้ประกอบพิธีกรรม เช่น ในศาสนาคริสต์ได้นำเพลงสวดมาขับร้องเพื่อใช้ในขั้นตอนต่างๆของพิธีแมส (Mass) หรือพิธีมิสซา (Missa) เป็นต้น ในส่วนศาสนาพุทธก็มีการดนตรีในการบรรเลงประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานบวช งานศพ งานเทศน์มหาชาติ เป็นต้น

อารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง

๑. จังหวะกับอารมณ์เพลง

จังหวะ มีส่วนประกอบในจังหวะตัวเอง ๓ ส่วน คือ กลุ่มจังหวะ
นับลักษณะการเคาะ และอัตราซ้ำเร็วของการดำเนินจังหวะทั้ง ๓
ส่วนประกอบ ต้องบรรเลงไปพร้อมกันเป็น จังหวะเดียวกัน มี
อิทธิพลต่อการถ่ายทอดอารมณ์ต่างๆ

๒. ความดัง-เบา กับ อารมณ์เพลง

ความดัง-เบา กับอารมณ์เพลงเกิดจากเนื้อดนตรีที่มีความหนาแน่นของ
ตัวโน้ต หรือของแนวดนตรีที่แตกต่างกัน ยิ่งหนาแน่นยิ่งดังมาก จะ
ถ่ายทอดอารมณ์เครียด และตื่นเต้น เสียงที่ค่อยๆเบาลง จะคลาย
ความเครียด หรือรู้สึกสบายเป็นต้น

๓. ความแตกต่างของ อารมณ์เพลง

อารมณ์ด้านบวก ได้แก่ อารมณ์ที่เป็นสุขต่างๆ เช่น ร่าเริง เบิกบาน
หวาน รัก มีกำลังใจ

อารมณ์ด้านลบ ได้แก่ อารมณ์ที่เป็นทุกข์ต่างๆ เช่น เศร้า เครียด
ท้อถอย เป็นต้น ซึ่งบทเพลงทุกเพลงจะมีอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง

